

Dosarul nr. 3ra-844/21

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (jud: V.Hrapacov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: D.Fujenco, A.Mironov, Șt.Starciuc)

Î N C H E I E R E

3 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ciamnîc-Lux” cu privire la anularea contractelor administrative de arendă și încasarea venitului ratat,

împotriva deciziei din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La data de 2 martie 2017 Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia a depus acțiune în ordinea contenciosului administrativ împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Ciamnîc-Lux” (în continuare SRL „Ciamnîc-Lux”) cu privire la anularea contractelor administrative de arendă și încasarea venitului ratat.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 22 august 2003, între Primăria satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia și SRL „Ciamnîc-Lux” a fost încheiat contractul privind atribuirea obiectivului acvatic în folosință separată, conform căruia pârâtei i-a fost transmis în folosință separată obiectivul acvatic (iazul Andrica) pe un termen de 20 de ani.

Ulterior, la data de 3 ianuarie 2004 între Primăria satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia și SRL „Ciamnîc-Lux” a fost încheiat contractul de arendă a terenului agricol, potrivit căruia pârâtei i-a fost transmis în arendă pe un termen de 20 de ani terenul agricol cu suprafața de 29,15 ha, ocupat de obiectul acvatic menționat.

În opinia reclamantului, contractele enunțate contravin normelor imperative ale legii și sunt nule, deoarece atât obiectivul acvatic (iazul Andrica), cât și terenul agricol ce este ocupat de obiectivul acvatic vizat, au fost ilegal transmise în folosință și în arendă societății fără desfășurarea licitației publice.

La fel, în contractul de arendă nu au fost prevăzute unele clauze esențiale precum: cuantumul plății pentru arendă, modalitatea și locul achitării plății pentru arendă, obligativitatea respectării normelor ecologice.

În continuare, reclamantul a mai menționat că contrar Legii fondului piscicol, SRL „Ciamnîc-Lux” i-a fost atribuit în folosință separată obiectivul acvatic nefiindu-i eliberată autorizație de mediu pentru folosința specială a apei, ceea ce denotă în plus nulitatea contractului privind atribuirea obiectivului acvatic în folosință separată din 22 august 2003.

Reclamantul a mai subliniat că, societatea pârâtă în corespundere cu art. 17 din Legea cu privire la arenda în agricultură, nu a efectuat plata pentru folosirea terenului agricol arendat de 2% pe an din prețul normativ al terenului arendat, ceea ce constituie suma de 23665 le/an.

Din considerentele enunțate și având în vedere că în urma neexecutării obligației ce reiese din contractul privind atribuirea obiectivului acvatic în folosință separată, bugetul autorității publice locale i-a fost cauzat un prejudiciu sub formă de venit ratat, a fost depusă prezenta acțiune în contencios administrativ, Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia solicitând recunoașterea ca fiind nule contractul privind atribuirea obiectivului acvatic în folosință separată din 22 august 2003 și contractul de arendă a terenului agricol din 3 ianuarie 2004, ambele încheiate între Primăria satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia și SRL „Ciamnîc-Lux”, precum și încasarea din contul SRL „Ciamnîc-Lux” în beneficiul Primăriei satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia a pierderilor suportate sub formă de venit ratat în sumă de 94 660 lei.

Prin hotărârea din 21 mai 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, acțiunea în contencios administrativ depusă de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia a fost admisă parțial, fiind dispusă constatarea nulității contractului de arendă a pământului încheiat la data de 3 ianuarie 2004 între Primăria satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia și Societatea cu Răspundere Limitată „Ciamnîc-Lux”. În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat, a fost admis apelul depus de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, a fost casată hotărârea din 21 mai 2018 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, iar cauza a fost remisă la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

După rejudecarea cauzei, prin încheierea din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, acțiunea în contencios administrativ depusă de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia în partea ce se referă la pretențiile privind recunoașterea ca fiind nule contractul privind atribuirea obiectivului acvatic în folosință separată din 22 august 2003 și contractul de arendă a terenului agricol din 3 ianuarie 2004, ambele încheiate între Primăria satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia și SRL „Ciamnîc-Lux”, a fost declarată inadmisibilă.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, acțiunea în contencios administrativ depusă de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia în partea pretenției privind încasarea din contul SRL „Ciamnîc-Lux” în beneficiul Primăriei satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia a pierderilor suportate sub formă de venit ratat în sumă de 94 660 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 18 decembrie 2020, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia a depus apel împotriva hotărârii din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, iar la data de 16 martie 2021 a prezentat motivarea apelului.

Totodată, la data de 12 ianuarie 2021, Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia a depus recurs împotriva încheierii din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu remiterea cauzei la rejudicare.

Prin decizia din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Comrat, a fost admis recursul depus de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, a fost casată încheierea din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, cauza fiind remisă la rejudicare, în aceeași instanță, în același complet de judecată.

Prin decizia din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Comrat, a fost respins apelul depus de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia împotriva hotărârii din 17 decembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut că reclamantul își întemeiază cerințele acțiunii privind încasarea prejudiciu sub formă de venit ratat în temeiul art. 17 din Legea cu privire la arendă în agricultură, care însă nu poate servi drept temei pentru admiterea acțiunii în acest sens, întrucât contravine scopului art. 1 din legea enunțată. Or, terenul agricol este ocupat de obiectul acvatic (iazul Andrica) care include în sine atât apa cât și terenul aflat sub apă, precum și fișiile riverane de protecție, construcțiile hidrotehnice.

Respectiv terenul enunțat se referă la categoria terenurilor din fondul acvatic și nu la terenuri agricole după cum a interpretat greșit reclamantul.

La rândul său, transmiterea separată în arendă a terenului agricol sub apă cât și folosința separată a terenului dat ocupat de apă nu poate avea loc întrucât obiectivul acvatic este unic și indivizibil și include în sine atât apa cât și terenul de sub apă.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea actelor judecătorești enunțate, la data de 5 iulie 2021, Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov le-a contestat cu recurs.

Din considerentul că recursul a fost redeclinat într-o altă limbă decât limba de stat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a considerat necesar prin încheierea din 22 septembrie 2021 de a-i acorda recurentului Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov termen până la data de 29 octombrie 2021 pentru înlăturarea neajunsului și anume, de a prezenta traducerea cererii de recurs în limba de stat.

La data de 7 octombrie 2021, Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov a înlăturat în termen neajunsul stabilit prin încheierea din 22 septembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție și a prezentat instanței de judecată cererea de recurs tradusă în limba de stat, motiv pentru care cererea de recurs a fost considerată depusă la data inițială.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în acțiunea de contencios administrativ și în motivarea apelului anexate la dosar, suplimentar invocându-se că instanța de apel deși avea obligația de a examina în tot apelul și de a răspunde la toate întrebările ridicate în fața instanței, atât ca instanță

de apel, cât și ca instanță investită să judece cauza în fond, aceasta nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cât și în acțiune, motiv pentru care decizia Curții de Apel Comrat se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs.

Cu referire la fondul cauzei, recurentul a invocat că constatările instanței de apel precum că art. 17 din Legea cu privire la arendă în agricultură nu poate servi drept temei pentru admiterea acțiunii, întrucât contravin scopului art. 1 din legea enunțată, sunt neîntemeiate, deoarece terenul transmis în arendă ca parte integrantă a unui obiectiv de apă se referă la categoria terenurilor agricole, ca teren al unei amenajări piscicole.

Respectiv, reglementarea chestiunilor de plată pentru folosirea și utilizarea acestou teren se efectuează inclusiv prin prisma Legii cu privire la arendă în agricultură.

Astfel, pct. 4. 1 din contractul la care face referire instanța de judecată nu prevede plata pentru folosirea și utilizarea obiectivului de apă, care include inclusiv și terenul de sub apă, dar constituie impozitul funciar calculat pe baza ratei la situația din 2003, care societatea-pârâtă ca utilizator al obiectului bunului imobil, care se află în proprietate publică, este obligată să-l achite. De fapt, această sumă reprezintă unica plată pe care societatea-pârâtă o achită, ceea ce este inadmisibil și contrar Legii cu privire la arendă în agricultură

Din aceste considerente, recurentul Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov a solicitat admiterea recursului, casarea actelor judecătorești sus-indicate cu pronunțarea unei decizii, de admitere integrală a acțiunii.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecătii în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la 17 iunie 2021, fiind notificată reprezentantului recurentului Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, avocatul Nicolai Jecov în data de 5 iulie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la dosar (vol.II,f.d.130). Astfel, motivarea recursului depusă în aceeași zi când a fost notificată decizia integrală recurată – 5 iulie 2021, este în termen, având în vedere că la dosar nu există date care ar confirma recepționarea de către recurent a dispozitivului deciziei.

Prin referințele depuse la data de 10 septembrie 2021 și la data de 21 octombrie 2021, SRL „Ciamnîc-Lux” a solicitat declararea recursului depus de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov ca inadmisibil.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Primarul satului Chiriet-Lunga, UTA Găgăuzia, reprezentat de avocatul Nicolai Jecov, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron